

Dosarul nr. 3ra-366/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: Gr. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Elif Demirci împotriva Direcției azil și integritate a Biroului Migrație și Azil, intervenient accesoriu Serviciul de Informații și Securitate, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea acordării statutului de refugiat,

împotriva deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Elif Demirci, reprezentată de către avocatul Oleg Palii, s-a casat integral hotărârea din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă decizie prin care a fost admisă acțiunea depusă de către Elif Demirci împotriva Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și Azil, persoană terță Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova privind anularea deciziei nr. 55/18/DAI din 05 iulie 2018, precum și obligarea acordării statutului de refugiat, s-a anulat decizia nr. 55/18/DAI din 05 iulie 2018 a Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și Azil, s-a obligat Direcția de azil și integrare a Biroului Migrație și Azil să-i acorde lui Elif Demirci statutul de refugiat,

c o n s t a t ă :

La 14 august 2018, Elif Demirci, reprezentată de către avocatul Oleg Palii, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției azil și integritate a Biroului Migrație și Azil, intervenient accesoriu Serviciul de Informații și Securitate, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea acordării statutului de refugiat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin decizia contestată i-a fost respinsă cererea de azil, aceasta fiindu-i comunicată la 27 iulie 2018, în contradictoriu

cu care consideră că întrunește condițiile pentru a beneficia de statutul de refugiat, iar la baza deciziei contestate pârâtul Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil a pus o normă ce contravine prevederilor art. 1 alin. f) al Convenției privind statutul refugiaților și art. 8 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, invocând aplicabilitatea în acest context a dispozițiilor art. 7 al Constituției Republicii Moldova.

Prin încheierea protocolară din 07 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu, Serviciul de Informații și Securitate (f.d.49 vol. I).

Prin încheierea protocolară din 04 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cauza a fost transmisă în competența judecătorului specializat în materie de contencios administrativ (f.d.82 vol. I)

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de către Elif Demirci împotriva Direcției azil și integritate a Biroului Migrație și Azil, intervenient accesoriu Serviciul de Informații și Securitate cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea acordării statutului de refugiat a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost corectată eroarea mecanică admisă în dispozitivul hotărârii din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în care a fost indicat eronat data de 22 octombrie 2019, corect fiind data de 23 octombrie 2019, precum și caracterul public al ședinței de judecată, corect fiind ședință închisă.

La 14 noiembrie 2019 Elif Demirci, reprezentat de către avocatul Oleg Palii, a depus apel, iar la 16 ianuarie 2020 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei hotărâri noi cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Elif Demirci, reprezentată de către avocatul Oleg Palii, s-a casat integral hotărârea din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă decizie prin care a fost admisă acțiunea depusă de către Elif Demirci împotriva Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și Azil, persoană terță Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova privind anularea deciziei nr. 55/18/DAI din 05 iulie 2018, precum și obligarea acordării statutului de refugiat, s-a anulat decizia nr. 55/18/DAI din 05 iulie 2018 a Direcției azil și integrare a Biroului Migrație și Azil, s-a obligat Direcția de azil și integrare a Biroului Migrație și Azil să-i acorde lui Elif Demirci statutul de refugiat.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind nefondată concluzia instanței de fond referitoare la perioada în care apelanta a pretins acordarea statutului de refugiat după intrarea în țară, deoarece acest fapt nu este determinabil la justificarea excluderii de la recunoașterea statutului de refugiat. Subsecvent, cumulul probelor acumulate la dosar sunt insuficiente pentru instanță în vederea constatării certe, în vederea excluderii oricăror arbitrării în raport cu apelanta, ce ar fi cel puțin convingătoare și serioase pentru a determina că apelanta prezintă pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea Republicii Moldova.

În aceste circumstanțe, instanța de apel menționează că urmează să ofere apelantei

protecția prevăzută de lege și să asigure realizarea drepturilor oferite de cadrul legal pertinent acesteia, constatare ce denotă necesitatea admiterii în speță a acțiunii înaintate.

Instanța de apel a constatat că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 09 decembrie 2020, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a contestat-o prin intermediul poștei electronice, cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

Ulterior, la data de 24 februarie 2021 Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a depus prin intermediul poștei electronice motivarea recursului

În motivarea recursului, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Recurentul a declarat că intimata Elif Demirci, nu a solicitat azil la momentul când a trecut frontiera cu pașaportul fals, ci doar atunci când a fost depistată și reținută.

Referitor la sintagma „în virtutea unei temeri bine întemeiate”, actualmente, nu există o interpretare judecătorească a acestor cuvinte, fapt ce îngreunează soluționarea corectă a cauzelor, care au ca obiect azilul. Prin această afirmație, în înțelegerea Serviciului de Informații și Securitate, o astfel de temere bine întemeiată atrage după sine prezentarea de către solicitantul statutului de refugiat, existența unei frici din punct de vedere subiectiv, iar obiectiv prezentarea datelor probatorii care justifică frica de a fi persecutat. Or, simplele afirmații precum că există o temere, nu poate fi evaluată obiectiv și nu este suficientă pentru a stabili credibilitatea solicitantului de azil.

Recurentul a menționat că la caz, intimata Elif Demirci nu a prezentat nici o probă care să justifice temerea bine întemeiată că a fost persecutată în țara de origine, ori eforturi în acest sens trebuie să depună solicitantul pentru a-și susține cererea și dovedi credibilitatea, declarațiile nefiind suficiente. Declarațiile făcute de către intimată se referă la faptul că în țara de origine a fost supusă reținerilor, arestărilor, condamnărilor, însă neprezentând nici un act în acest sens.

Mai mult ca atât, recurentul a indicat că nu poate fi răsturnat dubiul, că intimata are nevoie de azil, sau ea se eschivează de la răspundere penală în țara de origine. Având în vedere cele expuse, recurentul conchide că instanța de apel a aplicat și interpret eronat art. 17 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, care prevede că statutul de refugiat se recunoaște, la solicitarea, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau datorită respectivei temeri, nu dorește să se

reîntoarce în țara de origine.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 noiembrie 2020, dispozitivul acesteia fiind notificat Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, prin intermediul poștei electronice, la data de 28 noiembrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică activă liliana.matei@justice.md, anexat la materialele cauzei (f.d. 146 vol.II). Iar, decizia motivată din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova la 03 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 153, vol. II).

Astfel, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova s-a conformat prevederilor art. 245 Cod administrativ și a depus în termen recursul la 09 decembrie 2020 și motivarea recursului la 24 februarie 2021.

La 15 februarie 2021 și 01 martie 2021, în adresa intimatei Elif Demirci și avocatului Oleg Palii a fost expediată copia recursului depus de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 156, 165, vol. II).

Intimata Elif Demirci, reprezentată de către avocatul Oleg Palii nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, referințe nu au parvenit.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul

neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan